

Nr 189.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser anslag under ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Under här nedan angivna rubriker behandlar utskottet framlagda förslag rörande förskottsanslag å beredskapsstaten för budgetåret 1938/39, i vad avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

Driftbudgeten.

Kyrkliga ändamål.

1:o) **Domkapitlen och stiftsnämnderna: Uppförande av domkapitelshus i Växjö.** I propositionen nr 275 med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (bilaga 6, punkt 1, sid. 95—103) att dels till Domkapitlen och stiftsnämnderna: Uppförande av domkapitelshus i Växjö å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 76,500 kronor; dels ock medgiva att av kyrkofonden må, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, till uppförande av domkapitelshus i Växjö utgå ett belopp av 91,500 kronor.

Av propositionen inhämtas, att något särskilt domkapitelshus för närvarande icke finnes i Växjö. Domkapitlets och stiftsnämndens expeditionslokaler utgöras av två rum i biskopsgården Östrabo utanför staden; för stiftsjägmästaren och hans medhjälpare förhyras tre mindre rum i en flygelbyggnad. Större delen av domkapitlets arkiv, huvudsakligen äldre, synnerligen värdefulla handlingar, förvaras i ett ur brandsäkerhetssynpunkt olämpligt tornrum i Växjö domkyrka. Återstoden av arkivet förvaras i nämnda expeditionslokaler.

Genom domkapitlets försorg har nu uppgjorts förslag till uppförande å ett domkyrkan tillhörigt markområde i närheten av domkyrkan av ett domkapitelshus, inrymmande arkivlokaler samt expeditionslokaler åt såväl domkapit-

let som stiftsnämnden. Kostnaderna härför — exklusive kostnaderna för iordningställande av domkapitlets nuvarande sessionssal å Östrabo till stiftssal, varför i detta sammanhang icke äskas anslag — hava beräknats till 173,000 kronor. Härtill skulle enligt departementschefens förslag läggas ett belopp av 10,000 kronor för konstnärlig utsmyckning.

Då Växjö domkyrka, som författningsenligt har att svara för anskaffande av lokal åt domkapitlet, saknar medel därtill, har departementschefen föreslagit, att statsmedel skulle tagas i anspråk för uppförande av det nya domkapitelshuset. Då detta emellertid är avsett att inrymma jämväl stiftsnämndens expeditionslokaler, har departementschefen — med hänsyn till gällande bestämmelser angående bestridande av de för domkapitlen och stiftsnämnderna gemensamma kostnaderna — förutsatt, att de sålunda ifrågakommande byggnadskostnaderna, tillhopa 183,000 kronor, skulle lika fördelas mellan staten och kyrkofonden. Av statsmedel skulle sålunda för byggnadsföretaget anvisas 91,500 kronor. Härav skulle ett belopp av 15,000 kronor, avsett till uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar m. m., i enlighet med Kungl. Maj:ts i annat sammanhang framlagda förslag anvisas å riksstaten för nästkommande budgetår. Att anvisas å beredskapsstat skulle sålunda återstå ett belopp av (91,500 — 15,000 =) 76,500 kronor.

Utskottet. Utskottet, som i annat sammanhang tillstyrker uppförande å riksstaten för nästkommande budgetår av ett belopp av 15,000 kronor för uppgörande av ritningar m. m. beträffande ifrågavarande byggnadsföretag, förordar bifall till Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag och hemställer förty,

att riksdagen må

a) till *Domkapitlen och stiftsnämnderna: Uppförande av domkapitelshus i Växjö* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 76,500 kronor;

b) medgiva att av kyrkofonden må, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, till uppförande av domkapitelshus i Växjö utgå ett belopp av 91,500 kronor.

Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

2:o) **Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Byggnadsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 103 och 104) föreslagit riksdagen att till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Byggnadsarbeten å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 46,000 kronor.

De sammanlagda kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag, vilket avser uppförande av ett djurstall m. m. för serafimerlasarettets behov, hava beräknats till 50,000 kronor. I propositionen nr 103 till årets riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att härav under åttonde huvudtiteln anvisa ett belopp av 4,000 kronor till uppgörande av byggnadsplaner m. m., vilket be-

lopp enligt förslaget skulle sammanföras med ett för annat ändamål äskat anslagsbelopp å 3,000 kronor till ett särskilt reservationsanslag å 7,000 kronor. Å beredskapsstat skulle sålunda återstå att anvisa 46,000 kronor.

Departementschefen har uttalat, att det framdeles borde tagas under övervägande, om och i vad mån Stockholms stad och Stockholms läns landsting borde bidraga till byggnadskostnaderna. Kungl. Maj:t skulle, därest förevarande framställning vunne riksdagens bifall, uppdraga åt karolinska sjukhusets direktion att verkställa utredning i ämnet och framlägga det förslag, var- till utredningen kunde giva anledning.

Under hänvisning till att riksdagen tidigare på utskottets hemställan under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 7,000 kronor, avsett till uppgörande av byggnadsplaner m. m. för det ifrågasatta byggnadsföretaget, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag, tillstyrka bifall till detsamma. Utskottet förutsätter härvid, att byggnadsföretaget icke igångsättes, innan uppgörelse träffats med Stockholms stad och Stockholms läns landsting rörande de bidrag till kostnaderna för arbetet, som staden och landstinget vid den av departementschefen bebådade utredningen i ämnet finnas böra lämna.

Utskottet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Universitetssjukhus: Serafimerlasaret-
tet: Byggnadsarbeten* å beredskapsstat för budgetåret 1938/
39 upptaga ett *förskottsanslag* av 46,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

3:o) **Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg.** Kungl. Maj:t har (bilaga 12, punkt 1, sid. 245—247) föreslagit riksdagen att till till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 63,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser att bereda landsarkivet i Göteborg utökade och förbättrade lokalutrymmen genom viss om- och tillbyggnad av de nuvarande arkivlokalerna. De sammanlagda byggnadskostnaderna hava beräknats till 66,000 kronor, varav 3,000 kronor i enlighet med Kungl. Maj:ts i annat sammanhang framlagda förslag skulle anvisas under kapitalbudgeten å riksstaten för nästkommande budgetår.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts oförmälda förslag om upptagande å beredskapsstaten av ett belopp av 63,000 kronor till förevarande ändamål. Under erinran om att utskottet i annat sammanhang förordar upp-

Utskottet.

förande å riksstatens kapitalbudget för nästa budgetår av ett anslag av 3,000 kronor för uppgörande av byggnadsplaner, entreprenadhandlingar och dylikt, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 63,000 kronor.

4:o) Uppförande av en magasinsbyggnad för statens etnografiska museum. Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 248) föreslagit riksdagen att till uppförande av en magasinsbyggnad för statens etnografiska museum å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 32,000 kronor.

Till nämnda ändamål anvisade 1937 års riksdag för innevarande budgetår under rubriken statens allmänna fastighetsfond ett reservationsanslag av 160,000 kronor. Anslaget var avsett att täcka samtliga kostnader för byggnadsföretaget. Då emellertid till följd av inträffade prisstegringar nämnda kostnader numera beräknas komma att uppgå till ett 32,000 kronor högre belopp, har det — enligt vad av förevarande proposition inhämtas — icke ansetts lämpligt att igångsätta ifrågavarande byggnadsföretag, förrän riksdagen fått tillfälle att pröva de ändrade anslagskalkylerna. Nämnda belopp å 32,000 kronor föreslås nu skola uppföras å beredskapsstaten. Kostnaderna för uppgörande av ritningar m. m. förutsättas av departementschefen skola bestridas ur ovannämnda, av riksdagen redan beviljade reservationsanslag.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

att riksdagen må till *Uppförande av en magasinsbyggnad för statens etnografiska museum* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 32,000 kronor.

5:o) Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (punkt 3, sid. 248—255) föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 125,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser att bereda nämnda två institutioner modernare och ändamålsenligare lokaler än de nuvarande, vilka äro belägna i den på 1850-talet uppförda s. k. gamla kemibyggnaden. Lokalfrågan har ansetts icke lämpligen kunna få annan lösning än genom nybyggnad, vilken planeras bli gemensam för båda institutionerna. Nybyggnaden skall enligt förslaget

uppföras å den till statens domänfond hörande stadsååan nr 672, vilken förutsåttas skola mot den nedskrivning av nämnda fond, som av Kungl. Maj:t efter vederbörandes hörande prövas skålig, avgiftsfritt överbåttas till universitetet.

De sammanlagda byggnadskostnaderna hava beråknats till 1,975,000 kronor, inklusive 25,000 kronor till konstnårlig utsmyckning. Dessa kostnadsberåkningar har departementschefen låmnat utan erinran.

Av nämnda byggnadskostnader har departementschefen i enlighet med av byggnadsstyrelsen verkstållda kalkyler ansett ett belopp av 200,000 kronor vara erforderligt till förarbeten och byggnadsarbetenas igångsåttande, av vilket belopp i enlighet med Kungl. Maj:ts i annat sammanhang framstållda förslag 75,000 kronor skulle uppföras å riksstaten för budgetåret 1938/39 såsom avseende kostnader för uppgörande av byggnadsplaner m. m. Återstående 125,000 kronor föreslåås i nu förevarande proposition bliva uppförda å beredskapsstat för nästa budgetår.

Utskottet har vid besök i medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionernas nuvarande lokaler kunnat konstatera, att dessa åro omoderna och för sitt åndamål olåmpliga både med avseende å storlek, låge och inredning. Utskottet tillstyrker, att institutionernas lokalfrååa lösas på sått av Kungl. Maj:t föreslagits. Mot de verkstållda anslagsberåkningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet, som i annat sammanhang förordar, att omförmålda belopp å 75,000 kronor uppföres å riksstaten för budgetåret 1938/39, hemståller förty,

Utskottet.

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 125,000 kronor.

6:o) **Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, sid. 255—260) föreslagit riksdagen att till fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m. å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 185,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser påbörjande av den tredje och sista etappen av de sedan år 1933 pågående om- och tillbyggnadsarbetena å universitetsbiblioteket i Uppsala. Denna etapp har till syfte att bereda båttre lokaler för låneexpeditionen och det inre tjänstearbetet. Kostnaderna hava av byggnadsstyrelsen beråknats till sammanlagt 410,000 kronor, varav hållften, eller 205,000 kronor, enligt av vederbörande universitetsmyndigheter framstållt förslag skulle anvisas å riksstaten för nästa budgetår. Byggnadsföretaget har emellertid av departementschefen ansetts bõra upptagas å beredskapsstaten

för nämnda budgetår. Då Kungl. Maj:t i annat sammanhang föreslagit, att å riksstatens kapitalbudget anvisas ett belopp av 20,000 kronor för uppgörande av byggnadsplaner m. m., föreslås nu, att å beredskapsstaten upptages ett belopp av (205,000 — 20,000 =) 185,000 kronor. Skulle situationen bli sådan, att byggnadsarbetena böra påbörjas under nästa budgetår, har departementschefen förutsatt, att, därest riksdagen icke framställde någon erinran däremot, Kungl. Maj:t skulle taga förslagsanslaget till oförutsedda utgifter i anspråk för bestridande av vissa, till 6,000 kronor beräknade kostnader för diverse provisoriska anordningar under byggnadstiden.

Utskottet.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag till ifrågavarande byggnadsföretag eller mot att anslaget till oförutsedda utgifter under av departementschefen angiven förutsättning tages i anspråk för bestridande av kostnaderna för de av departementschefen omförmälda provisoriska anordningarna under byggnadstiden, får utskottet — under erinran att utskottet i annat sammanhang förordar anvisande å riksstaten för nästkommande budgetår av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget å 20,000 kronor till uppgörande av byggnadsplaner m. m. för ifrågavarande byggnadsföretag — hemställa,

att riksdagen må till *Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m.* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 185,000 kronor.

7:o) **Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, sid. 260—266) föreslagit riksdagen att till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 420,000 kronor.

Universitetshuset i Uppsala fullbordades år 1887. Sedan dess har byggnaden icke genomgått någon grundligare reparation eller förändring, varför ett istandsättande och en modernisering av byggnaden nu ansetts i hög grad av behovet påkallad. Med anledning härav har genom byggnadsstyrelsens försorg utarbetats en plan för byggnadens modernisering och reparation, slutande å en kostnad — beräknad i slutet av år 1937 — av 1,575,000 kronor. Universitetets drätselnämnd har dock i besparingssyfte ifrågasatt vissa förenklingar i det sålunda framlagda byggnadsprogrammet, varigenom skulle vinnas besparingar å sammanlagt omkring 45,000 kronor. Departementschefen, som anslutit sig till drätselnämndens förslag, har därjämte förutsatt, att vissa av ifrågavarande arbeten skulle såsom varande underhållsarbeten bekostas av de anslagsmedel till löpande underhåll av byggnader, varöver universitetet komme att förfoga vid bifall till Kungl. Maj:ts i annat sam-

manhang framlagda förslag om ändrad redovisning av universitetens fastighetsbestånd. Vidare har departementschefen påpekat, att vissa av de beräknade kostnaderna syntes vara av beskaffenhet att icke böra bestridas av anslag å kapitalbudgeten. Med hänsyn till nu nämnda omständigheter och under åberopande av nyssnämnda förslag rörande ändrad redovisning av universitetens fastighetsbestånd har departementschefen förordat, att ett belopp av inalles 1,250,000 kronor under kapitalbudgeten anvisades till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset.

Departementschefen har funnit nämnda anslagsbelopp lämpligen böra fördelas å två å tre budgetår och icke funnit anledning till erinran mot att för byggnadsarbetenas igångsättande beräknades ett av universitetsmyndigheterna för detta ändamål föreslaget belopp av 480,000 kronor. I enlighet med Kungl. Maj:ts i annat sammanhang framställda förslag skulle härav å riksstaten för budgetåret 1938/39 under kapitalbudgeten anvisas ett anslag av 60,000 kronor för uppgörande av entreprenadhandlingar m. m. Återstoden, 420,000 kronor, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag i förevarande proposition anvisas å beredskapsstaten.

Bland de föreslagna ändrings- och moderniseringsarbetena ingå universitetshusets förseende med *ny värmeledning och ny ventilationsanordning* samt vissa kompletteringar av gas-, vatten- och avloppsledningar. Däri ingår vidare inläggandet av ett helt nytt elektriskt ledningssystem, som skulle inbilas under putsen. Kostnaderna för de förra arbetena hava beräknats till 182,900 kronor och för den elektriska anläggningen till 180,000 kronor.

I byggnadsstyrelsens ovannämnda utredning hava värme- och ventilationsanläggningarnas modernisering betecknats såsom den mest trängande angelägenheten. Sålunda har anförts bland annat:

Den gamla ångvärmeledningen, som beträffande såväl pannor som ledningsnät vore mycket försliten, motsvarade icke nutidens praktiska krav och innebure risker för uppkomsten av brand- och vattenskador. Enligt det föreliggande förslaget skulle det befintliga ångvärmesystemet ersättas med ett modernt varmvattensystem med pumpcirkulation. Nya pannor för vedeldning skulle inmonteras i värmecentralen, som delvis måste ombyggas.

Ventilationen i aulan, som vore synnerligen otillfredsställande, komme enligt förslaget att ombesörjas av ett i nuvarande varmkammaren uppställt varmluftsaggregat med automatisk temperaturreglering. Ventilationen i byggnaden i övrigt skulle ombesörjas av fyra varmluftsaggregat. I de mindre salarna skulle anbringas lokala luftvärmare, så kallade aerovents, och i övriga utrymmen skulle insättas friskluftsventiler i fönsterbågarna.

Gas-, vatten- och avloppsledningar skulle kompletteras i samband med nyanordnade toaletter och badrum m. m.

Chefen för finansdepartementet har till utskottet överlämnat en avskrift av en den 11 maj 1938 dagtecknad skrivelse från det större akademiska konsistoriet i Uppsala, vari konsistoriet hemställt om vidtagande av åtgärder för jämkning av förevarande proposition, så att det av Kungl. Maj:t i förslaget till beredskapsstat uppförda förskottsanslaget till nu ifrågavarande ändrings- och moderniseringsarbeten måtte av riksdagen beviljas på sådana vill-

kor, att arbetena kunde igångsättas redan under innevarande års sommar. Av konsistoriets skrivelse med tillhörande handlingar inhämtas bland annat.

Den nya värmeledningen och den nya ventilationsanordningen vore, anför konsistoriet, ej blott i hög grad behövliga utan också brådskande. I ett av socialstyrelsens ombud i Uppsala, ingenjören W. E. Svensson den 22 juli 1936 avgivet besiktningsutlåtande hade beträffande universitetets värmepannor anförts, att desamma sedan senaste, år 1931 utförda större besiktning avsevärt försämrats, att i både gavel- och mantelplåtar funnes stora, djupa infrätningar, i gavlarna ända till 5 mm djupa, att anfrätningarnas starka tilltagande under de senare åren till stor del syntes bero på, att pannorna vore mera forcerade på grund av tillkomsten av flera värmekroppar och fordran på högre rumstemperatur, att på grund av nämnda frätskador och med hänsyn till pannornas höga ålder, 52 år, det bleve nödvändigt att snarast upptaga frågan om anskaffande av nya värmepannor samt att tiden till nästa större besiktning nu komme att kortas av till tre år, då pannorna helt säkert måste utdömas.

Maskinisten vid universitetshuset hade vidare i en i maj 1938 avgiven promemoria framhållit, att värmeledningen under eldningssäsongen 1937—38 gått sönder sju gånger mot fyra gånger under nästföregående säsong; fe-len hade bestått i, att å kondensledningen uppkommit läckor, som förorsakats av slitning, rost och frätning.

Med anledning av vad sålunda förekommit funne konsistoriet det vara en bjudande nödvändighet, att värme- och ventilationsanläggningarnas ersättande igångsattes redan instundande sommar, dels på grund av faran i uppskov och dels på grund av de svårigheter, som komme att bli förenade med dessa arbetens utförande, om de icke i största utsträckning kunde förläggas till tiden för ferier vid universitetet.

Även om övriga föreslagna arbeten i universitetshuset icke vore i så hög grad brådskande som värme- och ventilationsanläggningarna, syntes dock med hänsyn till det inbördes sammanhanget mellan de förra och de senare arbetena och nödvändigheten att icke under en lång följd av år betunga undervisningen och det övriga arbetet i universitetshuset med de olägenheter, som de föreslagna reparationsarbetenas utförande komme att medföra, det vara i hög grad önskligt, att samtliga dessa arbeten finge utföras i ett sammanhang.

Utskottet.

Vid besök i universitetshuset har utskottet varit i tillfälle konstatera, att behov föreligger av ändrings- och moderniseringsarbeten i nämnda byggnad i huvudsaklig överensstämmelse med den plan härför, som genom byggnadsstyrelsens försorg utarbetats. I likhet med departementschefen och på av denne anförda skäl tillstyrker utskottet, att de kostnader för nämnda arbeten, som böra täckas genom anslag å kapitalbudgeten, begränsas till 1,250,000 kronor. Utskottet har icke heller funnit anledning till erinran mot storleken av det för byggnadsarbetenas igångsättande beräknade beloppet av 480,000 kronor.

Med hänsyn till den ovanberörda, från universitetets sida numera förebragta utredningen och med stöd jämväl av iakttagelser vid nyssnämnda besök i universitetshuset, har utskottet emellertid funnit omläggningen av värme- och ventilationssystemet och i närmare samband därmed stående arbeten vara av så brådskande art, att utskottet icke ansett rådligt att upp-

taga medel härför å beredskapsstat. Lämpligen bör det belopp, som erfordras för utförandet av ifrågavarande arbeten, överflyttas från beredskapsstaten till det anslag å 60,000 kronor, som Kungl. Maj:t enligt det ovanstående föreslagit skola för nämnda byggnadsföretag anvisas å riksstaten för nästa budgetår.

Av det ovanstående framgår, att kostnaderna för berörda arbeten beräknats till 182,900 kronor. Från byggnadsstyrelsen har emellertid utskottet under hand inhämtat, att nämnda belopp icke inbegriper kostnader för i samband med dessa arbeten stående byggnadsarbeten, exklusive målningensarbeten, samt för ritningar, arbetsledning, kontroll och administration och ej heller oförutsedda utgifter samt att det för samtliga de ifrågavarande arbetena erforderliga beloppet, med hänsyn tagen jämväl till de inträdda prisstegringarna (10,000 kronor), kan beräknas till 272,000 kronor.

Då det anslag, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle anvisas å riksstaten för nästa budgetår — mot förslaget i denna del har utskottet icke något att erinra — innefattar bland annat kostnader för ritningar för ifrågavarande anläggningar, vill utskottet föreslå, att till nämnda anslag från beredskapsstaten överflyttas ett belopp av i runt tal 265,000 kronor. Utskottet, som i övrigt godtager departementschefens anslagsberäkningar och som i annat sammanhang återkommer till frågan om anvisande av anslag för berörda ändamål å riksstaten för budgetåret 1938/39, får alltså föreslå, att nämnda förskottsanslag upptages med ett belopp av (420,000 — 265,000 =) 155,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, till *Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 155,000 kronor.

8:o) Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid 266—272) föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 74,000 kronor.

Det belopp, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle uppföras å beredskapsstat för nästkommande budgetår, avser att jämte ett belopp av 7,000 kronor för uppgörande av entreprenadhandlingar och dylikt, som av Kungl. Maj:t i annat sammanhang äskats å riksstaten för nämnda budgetår, täcka kostnaderna för uppförande å en universitetet tillhörig tomt utanför Uppsala av ett nytt meteorologiskt observatorium i stället för det nuvarande, som av olika skäl ansetts otillfredsställande.

Härförutom har av universitetsmyndigheterna framlagts förslag angående om- och tillbyggnad av själva institutionsbyggnaden för en beräknad kostnad av 172,000 kronor. Dessa byggnadsarbeten hava emellertid ansetts lämpligen böra hänföras till en andra byggnadsetapp.

Utskottet. Av utredningen framgår, att anordningarna för meteorologiska observationer vid ifrågavarande institution äro synnerligen otidsenliga och föga lämpade för sitt ändamål, något som utskottet efter besök på platsen finner sig kunna vitsorda. Utskottet tillstyrker, att en nybyggnad för ändamålet kommer till stånd i enlighet med nu föreliggande förslag. De framlagda kostnadskalkylerna torde kunna godtagas. Under erinran, att utskottet i annat sammanhang tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel å riksstaten till kostnaderna för vissa förarbeten för byggnadsföretaget, hemställer utskottet sålunda,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 74,000 kronor.

9:o) **Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, sid. 272—274) föreslagit riksdagen att till ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 91,000 kronor.

De ifrågasatta byggnadsarbetena beröra kemiska institutionens avdelning för allmän och oorganisk kemi och äro motiverade med behovet att modernisera de av avdelningen disponerade lokalerna för att möjliggöra en anpassning av undervisningen och forskningen efter nutida krav. Kostnaderna för erforderliga arbeten hava uppskattats till 95,000 kronor, varav 4,000 kronor i annat sammanhang föreslagits anvisade såsom anslag å riksdagen för nästa budgetår.

Utskottet. Utskottet, som av den föreliggande utredningen och genom eget besök å ifrågavarande institution blivit övertygat om behovet av de ifrågasatta ombyggnads- och installationsarbetena och som i annat sammanhang tillstyrker anvisande av medel till vissa förarbeten genom anslag å riksstaten till av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, biträder Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 91,000 kronor.

10:o) **Uppförande av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund. Konstnärlig utsmyckning av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 274 och 275) föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga dels till uppförande av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund ett förskottsanslag av 1,150,000 kronor; dels ock till konstnärlig utsmyckning av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund ett förskottsanslag av 20,000 kronor.

Till förstnämnda ändamål anvisade 1937 års riksdag för innevarande budgetår under rubriken statens allmänna fastighetsfond ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Anslaget avsåg att bereda medel till byggnadsarbetets påbörjande. Arbetet hade kostnadsberäknats till tillhoppa 1,104,000 kronor, inklusive 64,000 kronor till möbler och inventarier.

Till följd av prisstegringar beräknas kostnaderna, fränsett möbler och inventarier, numera uppgå till 1,300,000 kronor. Med hänsyn till den avsevärda kostnadsstegringen har det ansetts lämpligt att icke igångsätta byggnadsföretaget, förrän riksdagen varit i tillfälle att ånyo pröva kostnadskalkylerna. För egen del har departementschefen i stort sett icke haft annat att erinra mot nu föreliggande beräkningar än att kostnadsbeloppet borde höjas med 20,000 kronor till 1,320,000 kronor i syfte att bereda medel för konstnärlig utsmyckning av den nya institutionsbyggnaden. För arbetenas slutförande skulle alltså erfordras (1,320,000 — 150,000 =) 1,170,000 kronor, eller det belopp, som nu i två poster föreslås skola uppföras såsom förskottsanslag å beredskapsstat.

Ifrågakommande utgifter för uppgörande av ritningar och entreprenadhandlingar och dylikt beträffande ifrågavarande byggnadsföretag hava förutsetts böra bestridas från oförmålda för budgetåret 1937/38 anvisade reservationsanslag å 150,000 kronor.

Utskottet, som hänvisar till vad utskottet i annat sammanhang yttrat rörande anvisande av medel till konstnärlig utsmyckning, biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga

a) till *Uppförande av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund* ett *förskottsanslag* av 1,150,000 kronor;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av byggnad för fysiska institutionen vid universitetet i Lund* ett *förskottsanslag* av 20,000 kronor.

11:o) **Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, sid. 275—281) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m.

vid karolinska mediko-kirurgiska institutet å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 1,360,000 kronor.

Till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet å det s. k. Norrbackaområdet i huvudsaklig överensstämmelse med ett av arkitekten Ture Ryberg uppgjort tävlingsförslag anvisade 1937 års riksdag för innevarande budgetår under utgifter för kapitalökning, statens allmänna fastighetsfond, ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Anslaget avsåg att bereda medel till byggnadsarbetenas påbörjande.

Med anledning av riksdagens uttalande (skrivelsen nr 286/1937), att de för byggnadsföretaget och för planeringsarbeten m. m. beräknade kostnaderna — 6,475,000 kronor — föreföllo höga, har byggnadsstyrelsen på därom givet uppdrag låtit uppgöra förnyade, mera ingående kostnadsberäkningar och i samband därmed föreslagit vissa förändringar i de ifrågasatta byggnadernas plan-disposition.

Av utredningen framginge, konstaterar byggnadsstyrelsen, att med nu gällande materiel- och arbetspriser kostnaderna för tävlingsförslagets genomförande skulle, fränsett kostnaderna för konstnärlig utsmyckning, belöpa sig till 8,100,000 kronor eller 175,000 kronor mer än kostnaderna för det nu föreliggande förslaget, som beräknats till 7,925,000 kronor. Det hade således visat sig vara möjligt att något reducera kostnaderna för byggnadsföretaget.

Enligt departementschefens förslag skulle av det erforderliga totalbeloppet under det första byggnadsåret anvisas 1,500,000 kronor, varav 140,000 för uppgörande av entreprenadhandlingar m. m. Sistnämnda belopp föreslås i särskild proposition skola anvisas å riksstaten för nästa budgetår. Skillnaden mellan beloppen 1,500,000 kronor och 140,000 kronor motsvarar den summa, som föreslås skola upptagas å beredskapsstat.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig kunna förorda bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Under erinran, att utskottet i annat sammanhang tillstyrker uppförande å riksstaten av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till entreprenadhandlingars uppgörande m. m., hemställer utskottet således,

att riksdagen må till *Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 1,360,000 kronor.*

12:o) **Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm. Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, sid. 281—283) föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga dels till nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm ett för-

skottsanslag av 920,000 kronor; dels ock till konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 10,000 kronor.

Ifrågavarande byggnadsföretag, till vars påbörjande 1937 års riksdag anvisat ett reservationsanslag av 200,000 kronor, har ännu icke igångsatts, då numera avsevärda prisstegringar inträtt, som ökat totalkostnaderna för företaget — fränsett teknisk och annan utrustning — från tidigare beräknade 840,000 kronor till 1,120,000 kronor. Det belopp, som enligt numera föreliggande kalkyler återstår att anvisa för byggnadsföretaget, 920,000 kronor, jämte medel till konstnärlig utsmyckning föreslås nu skola uppföras å beredskapsstat.

Erforderliga kostnader för ritningar, entreprenadhandlingar m. m., uppskattade till högst 35,000 kronor, förutsättas av departementschefen böra bestridas från omförmälda reservationsanslag å 200,000 kronor.

Utskottet, som icke har något att erinra mot föreliggande förslag, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga

a) till *Nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 920,000 kronor;*

b) till *Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorier för gjuteriteknik m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 10,000 kronor.*

13:o) **Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm. Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm. Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm. Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm. Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm. Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibyggnad.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, sid. 283—290) föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga dels till nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 166,500 kronor; dels till konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 5,000 kronor; dels till nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av

94,000 kronor; dels till konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 2,000 kronor; dels till om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm ett förskottsanslag av 167,000 kronor; dels ock till ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibyggnad ett förskottsanslag av 41,500 kronor.

Utskottet. Under erinran att utskottet i annat sammanhang tillstyrker, att för ifrågavarande byggnadsföretag å riksstaten för budgetåret 1938/39 anvisas av Kungl. Maj:t begärda anslag för uppgörande av entreprenadhandlingar m. m., får utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag, hemställa,

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga

a) till *Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 166,500 kronor;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 5,000 kronor;

c) till *Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 94,000 kronor;

d) till *Konstnärlig utsmyckning av nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 2,000 kronor;

e) till *Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm* ett förskottsanslag av 167,000 kronor; samt

f) till *Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibyggnad* ett förskottsanslag av 41,500 kronor.

14:o) **Uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, sid. 290—297) föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola m. m. å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 500,000 kronor.

Uppförandet av ifrågavarande byggnad, till vars påbörjande 1937 års riksdag anvisade ett reservationsanslag av 300,000 kronor, har ännu icke igång-

satts. Det anslag av 500,000 kronor till ändamålet, som av vederbörande myndigheter äskats för nästa budgetår, har därför ansetts kunna uppföras såsom förskottsanslag å beredskapsstaten för samma budgetår.

I detta sammanhang har departementschefen berört en i samband med spörsmålet om förläggandet av den planerade institutionsbyggnaden för fackavdelningen för skeppsbyggeri uppkommen fråga. Enligt förebragd utredning, framhåller departementschefen, framstode det som ett viktigt önskemål att ett av Göteborgs stad till idrottsplats använt område toges i anspråk för högskolans framtida utbyggande. I vederlag för detta område skulle Kungl. Maj:t och kronan bland annat påtaga sig att utföra vissa arbeten å idrottsplatsen, vilka av byggnadsstyrelsen beräknats draga en kostnad av 20,000 kronor. Då departementschefen ansåge det medföra påtagliga fördelar för kronan att komma i besittning av ifrågavarande markområde, tillstyrkte han, att dessa kostnader finge utgå av statsmedel. Några särskilda anslagsmedel torde ej behöva anvisas för ändamålet, utan vederbörande byggnadsanslag syntes böra få disponeras för bestridande av ifrågavarande utgifter. Detsamma gällde vissa till 1,850 kronor uppskattade kostnader för flyttning av en musikpaviljong m. m.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i förevarande sammanhang anför, får, med förordande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad vid Chalmers tekniska högskola m. m.* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett *förskottsanslag* av 500,000 kronor.

15:o) **Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier. Ändringsarbeten m. m. vid vissa småskoleseminarier.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, sid. 298—300) föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga dels till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier ett förskottsanslag av 237,000 kronor; dels ock till ändringsarbeten m. m. vid vissa småskoleseminarier ett förskottsanslag av 77,700 kronor.

I 1937 års statsverksproposition lämnades under Utgifter för kapitalökning (bilaga 7, punkterna 13—15) en redogörelse för en av byggnadsstyrelsen företagen utredning rörande vissa aktuella byggnadsfrågor vid folk- och småskoleseminarierna. Samma års riksdag anvisade medel till en del av nämnda byggnadsföretag. *Skolöverstyrelsen* har nu, enligt vad av årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bilaga 7, sid. 37—45) inhämtas, begärt anvisande av medel till de återstående byggnadsföretagens fullföljande. Kostnaderna härför beräknas med nuvarande byggnadspriser uppgå till 794,200 kro-

nor. Vid sin anmälan i statsverkspropositionen av sagda anslagsäskande har *departementschefen* uppdelat de sålunda återstående byggnadsarbetena i sådana, som syntes böra komma till utförande redan nästa budgetår, och sådana, som kunde upptagas å beredskapsstaten för samma budgetår. Till de senare arbetena hänförde han i enlighet därmed följande byggnadsföretag:

Folkskoleseminarier:

Lund:

tillbyggnad för ny gymnastiksal (inklusive fast gymnastikinredning) samt anordnande av badavdelning m. m. kronor 207,000

Umeå:

ny bostadsbyggnad för trädgårdsbiträdet » 19,000

Summa kronor 226,000.

Småskoleseminarier:

Lycksele:

tillbyggnad för skolkök och elevrum kronor 26,000

Skara:

- 1) ändringsarbeten i huvudbyggnaden för anordnande av bibliotek och lärum m. m. » 25,000
- 2) inredande av vaktmästarbostad » 18,500

Strängnäs:

ändringsarbeten i nuvarande gymnastiklokaler » 1,200

Växjö:

- 1) lokaler och skolkök » 28,500
- 2) toalettanordningar » 8,500

Summa kronor 107,700.

Departementschefen anförde vidare, att å riksstaten för budgetåret 1938/39 borde upptagas anslagsmedel för uppgörande av byggnadsplaner och entreprenadhandlingar m. m. för de till sistnämnda kategori hörande byggnadsarbetena. För ny- och tillbyggnadsarbetena vid folkskoleseminarierna i Lund och Umeå samt småskoleseminariet i Lycksele — enligt det föregående representerande en byggnadskostnad av $(207,000 + 19,000 + 26,000 =) 252,000$ kronor — syntes det för detta ändamål erforderliga anslagsbeloppet kunna uppskattas till 15,000 kronor. För ändringsarbetena m. m. vid småskoleseminarierna i Skara, Strängnäs och Växjö — medförande en byggnadskostnad av $(25,000 + 18,500 + 1,200 + 28,500 + 8,500 =) 81,700$ kronor — syntes för utarbetande av nämnda byggnadsplaner m. m. kunna beräknas ett belopp av 4,000 kronor.

I enlighet med departementschefens nämnda uttalande har nu föreslagits, att å beredskapsstat skulle upptagas två anslag om respektive $(252,000 - 15,000 =) 237,000$ kronor och $(81,700 - 4,000 =) 77,700$ kronor.

I det förstnämnda anslaget ingår, såsom av det ovanstående framgår, vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminariet i Lund. Härom inhämtas av årets statsverksproposition följande:

Utöver de byggnadsarbeten, för vilka anslag lämnades av 1937 års riksdag, erfordras, enligt vad rektor framhållit, en ny gymnastiksal och en badavdelning. Byggnadsstyrelsen har i sin år 1936 lämnade utredning föreslagit, att den nya gymnastiksalen skulle förläggas till en tillbyggnad till den gamla gymnastiksalen. I tillbyggnaden skulle även inrymmas badavdelning.

Seminariets rektor har nu hos skolöverstyrelsen anhållit, att överstyrelsen ville begära medel för tillbyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med det av byggnadsstyrelsen framlagda förslaget. Rektor anför, att det under läsåret 1937—1938 varit nödvändigt att vidtaga väsentliga reduceringar av timtalet i gymnastik, då endast en gymnastiksal funnes, vilken måste användas dels för de manliga eleverna, dels för de kvinnliga, dels också för barnen i övnings-skolan. De nya författningarna för folkskoleseminarierna föreskrev simundervisning i seminariet. Vid Lunds seminarium vore det för närvarande icke möjligt att efterkomma denna föreskrift, då ingen möjlighet till simundervisning funnes i Lund eller dess närhet. Då därjämte befintliga dusch-anordningar i den gamla gymnastikavdelningen ur hygienisk synpunkt av sakkunskapen utdömts, syntes det nödvändigt, att seminariet i samband med uppförande av ny gymnastiksal erhöles en mindre simhall samt modern dusch-anordning.

Skolöverstyrelsen har för sin del understrukt rektors framställning och hemställt om medel för utförande snarast möjligt av de ifrågasatta arbetena.

Såsom av det ovanstående framgår, ingår i de till 207,000 kronor kostnadsberäknade byggnadsarbetena vid folkskoleseminariet i Lund även anordnande av en badavdelning med simhall. Enligt vad utskottet inhämtat, kunna kostnaderna för simhallens anordnande med nu gällande priser inom byggnadsbranschen beräknas uppgå till 56,000 kronor.

Utskottet har sig bekant, att en större kommunal simbadsanläggning i Lund är under utförande. Med hänsyn härtill och då utskottet föreställer sig, att den vid seminariet förekommande simundervisningen utan större olägenheter kan anordnas vid denna badanläggning, finner sig utskottet icke kunna förorda, att den planerade simhallen inbegripes i de byggnadsarbeten, som nu föreslås skola uppföras å beredskapsstat. Det till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småkoleseminarier avsedda förskottsanslaget bör alltså minskas med 56,000 kronor, motsvarande de beräknade kostnaderna för den ifrågasatta simhallen, och sålunda — då utskottet i övrigt godtar de av departementschefen gjorda anslagsberäkningarna — uppföras med ett belopp av (237,000 — 56,000 =) 181,000 kronor.

I övrigt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet får sålunda, under erinran att utskottet i annat sammanhang behandlar Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till förevarande ändamål jämväl å riksstaten för nästa budgetår, hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga

a) till *Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småkoleseminarier ett förskottsanslag av 181,000 kronor;*

b) till Ändringsarbeten m. m. vid vissa småskoleseminarier
ett förskottsanslag av 77,700 kronor.

Stockholm den 27 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Reservation

av herr *Johansson* i Fredrikslund beträffande *punkten 7:o*) (Ändrings-
och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala).

Närvarande: se under utlåtande nr 185.
